

Pri. 17. num. 17. 28. 28.

Q. D. B. V. 1707, 29^a

EMTOR INVITUS,

14

Kauffer wieder seinen Willen/

QUEM

DIVINA ANNUENTE GRATIA

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DN. GVILIELMO HENRICO,

DUCE SAXONIAE, IVLIAE, CLIVIAE, MONTIVM,
ANGARIAE ET VVESTPHALIAE, &c. &c.

IN ALMA SALANA

SUB PRAESIDIO

VIRI ILLVSTRIS atque EXCELLENTISSIMI

DOMINI

CHRISTIANI WILDVOGELII,

*FCti, Consilarii Saxo-Isenacensis Intimi, Curie Provinc.
& Scabinat. nec non Facult. Jurid. Assessoris Gravissimi Jur. Publ.
& Feud. Itemque Cod. & Novellar. Antecessor.*

Ordinariu Celeberrimi,

DOMINI PATRONI AC PRAECEPTORIS

SUI AETATEM DEVENERANDI,

D. 3. Dec. A. MDCCVII.

In Auditorio Jureconsultorum, publicæ Eruditorum
Disquisitioni sistit A. & R.

CHRISTIANUS LUDOVICUS VVERNERUS,

Schvartzburgicus.

IENAE,

CHALYBE MVLLERIANO.

P. 213

Celsissimo Comiti ac Domino,
DOMINO
**LUDOVICO
FRIDERICO,**

E S. R. Imperii quatuor Comitibus,
Comiti Schwartzburgi & Hohnsteini, Dynastæ
Arnsteti, Sondershusæ, Leutenbergæ, &
Clettenbergæ,

Hoc, quidquid est, dicat, dedicat.

DOMINO SUO CLEMENTISSIMO,
EIUS CELSITUDINIS

subjectissimus atque observantissimus
servus,

CHRISTIANVS LVDOVICVS VVERNERVS,
Autor.

WERNERO

SUO ERUDITISSIMO

S. P. D.

PRÆSES.

Doctrinarum in Aca-
demiis quendam velut
mercatum haberi, ab
eo inde tempore dici coepit,
quo in athenæo Parisiensi,
quod

quod primum academiæ no-
 mine celebratum est, monachi
 duo, Joh. Maibrosius, atque
 Claudius Clemens, una cum
 mercatoribus advenerunt, &
 ad fundandam hanc præcla-
 rarum artium sedem faustum
 illico signum sustulerunt. Ex
 quo igitur TV, WERNERE
 doctissime, in foro isthoc Je-
 nensi versatus es, nullam
 emendi occasionem præter-
 mittendam duxisti, atque eas
 TIBI parasti divitias, quæ,
 boup quem-

os o so

quemadmodum Aristippus
 aiebat, si forte naufragium fa-
 ciendum sit, una cum domino
 enatare possunt. Cujus rei
 sicut in meis hucusque scholis
 luculentissima signa dedisti:
 ita opere isthoc, sedulitate
 propria concinnato, & præ-
 clare defenso, quod de *Em-
 tore invito* inscribitur, Vos
 in præsentî commilitones ad
 idem emendi studium, me ap-
 plaudente, inflammas. Qui
 conatus ut feliciter TIBI ver-
 tat,

¶ O ¶

tat, magnumque nomini Tvo
Familiaque decus afferat, eo-
que TE loco constituat, ut
vendere rursus, quæ apud nos
coëmisti, communique egre-
gio impendere queas, omni-
bus modis exopto. Vale!

I. N. I.

Th. I.

Sicuti in omnibus contractibus tritissima est Juris Regula; quod nemo invitus ad contrahendum cogatur, juxta *l. sicut. s. C. de Oblig. & Act.* ita hæc præcipue in contractu emtionis & venditionis obtinet, ubi ab utraque contractuentium parte libera omnino voluntas requiritur. Loquitur hanc in rem expressum Diocletiani & Maximiniani Imperatorum Rescriptum in *l. ii. C. de Contrahent. Emt.* ibi: *Invitum comparare vel distrahere postulantis desiderium justam causam non continet.* Ejusque rationem reddit Paulus in *l. 9. ff. de Act. Rer. Amot.* ibi: *Non enim æquum est, invitum suo pretio res suas vendere. Et rapina putat simile*

A 2

esse

esse Pomponius, rem ab invito domino licet justo
 pretio comparare in l. 70. ff. de R. V. Add. l. 8. ff.
 d. in lit. Jur. Atque in specie de Emtore extat Ar-
 cadii & Honorii rescriptum in l. 16. C. de Jure,
 Deliber. ibi: Nec emere, nec donatum adsequi,
 nec damnosam quisquam hereditatem adire com-
 pellitur. Idque adeo verum est, ut neque in arbi-
 trium unius ex contrahentibus, consensus, tan-
 quam substantiale contractus, conferri possit, uti
 textus est expressus in l. 13. C. de Contrab. Emt.
 ibi: In vendentis vel ementis voluntatem collatâ
 conditione comparandi, quia non adstringit neces-
 sitate contrahentes, obligatio nulla est: idcirco
 dominus invitus ex hujusmodi conventionem rem
 propriam vel quilibet alius distrahere non com-
 pellitur. Conf. Pinell. in l. 2. C. de Resc. Vend. P. 2.
 cap. 1. n. 5. & seqq. Neque id sine ratione statu-
 tum est; Ipsa enim naturalis ratio, quâ com-
 munitatis commerciorum fundatur libertas, l. 6. ff.
 de I. & I. tale liberum inter ementes & ven-
 dentes arbitrium exposcit. Conf. Harprecht. in
 pr. Inst. de Emt. Vend. n. 109. & seqq. Carpzov.
 P. 2. C. 33. Def. 16. Et hinc est, quod pro confer-
 vanda commerciorum libertate mandata pœ-
 nalia in Camera decerni possint. Petr. Surd.
 Conf. 65.

§§ (5) §§

Conf. 65. n. 9. Klock. de Contribut. cap. 1. n. 349. Et quod olim metu concussionis venditiones Prælidibus Provinciarum factæ haberentur irritæ, juxta l. non licet. 46. ff. d. Contrab. Emt. l. 46. §. 2. d. Jure Fisci. Eleganter hanc in rem Cicero Orat. 9. in Verrem Tom. II. p. 222. Edit. Gothofred. Lugdun. 1588. Quæ fuit causa, inquit, cur majores nostri eos, qui cum potestate aut legatione in provinciâ sunt, tam diligenter ab emtionibus removerent. Hæc, Judices, quod putabant, ereptionem esse, non emtionem, cum venditori suo arbitrato vendere non liceret: in provinciis intelligebant, si is, qui esset cum imperio ac potestate, quod apud quemque esset, emere vellet, id ei liceret, fore, ut quod quisque vellet, siue esset venale, siue non esset, quanti vellet, auferret. Conf. Struv. Synt. Jur. Civ. Exerc. 23. th. 3.

Th. II.

Quantquam autem allegata Juris Regula sufficienter in jure sit fundata, omni tamen exceptione major non est, sed suas quoque patitur limitationes, ita, ut etiam quandoque aliquis invitus ad emendum vel vendendum cogi queat. Et quidem illi casus, quibus quis invitus rem suam vendere cogitur, satis superque per Interpretes sunt anno-

A 3

tati

rati atque discussi, uti constat ex Mantic. de Tac.
 & Ambig. Convent. L. III. t. 4. n. 10. & seqq. Co-
 varruv. Var. Resol. L. 3. Tom. 2. cap. 14. Bartho-
 lom. Socin. de reg. Jur. Reg. 435. Mynsing. Cent.
 V. obs. 27. Gometz. var. resol. L. 2. cap. 2. n. 5. &
 seqq. Struv. Syntagm. Civ. Exerc. XXIII. th. 6.
 Christoph. Besold. Delibat. Jur. L. 18. Pandect.
 qu. 1. Thom. Maul. de Contractu & omni jure Emt.
 Vendit. tit. V. §. 5. p. 178. seqq. Et vulgo Com-
 mentatores ad §. 2. Inst. de his qui sui vel al. Jur.
 hanc materiam ulterius pertractârunt. Istos ve-
 ro casus, quibus ad emendum invitus quis com-
 pellitur, suspensis ferè digitis & parce tactos re-
 peries. Mihi tamen, licet gracilis hæc videatur
 atque exigua vindemia, non tamen racematio
 invidetur, plerisque argumentis jam ab aliis
 occupatis. Præsentem ergo Dissertationem Deo
 propitio collegi sub Rubrica de

EMTORE INVITO.

Ubi tamen mihi veniam præfandam duxi, quod
 cum passim monopoliorum mentio injiciatur,
 equidem non adeo recesserim à meo Themate;
 ubi enim monopolium est, licet juribus proba-
 tum, sive id singulis, sive corporibus seu Colle-
 giis concessum, non deest emtor invitus: vix
 enim

§ (7) §

enim reperies, qui nullam conquerendi de rerum pretio vel habeant, vel sibi fingant causam, vel ex unico illo Poëtæ principio, ingenii humani ad diffidentiam pariter & refragandi studium proni nota:

*Nitimur in vetitum semper, cupimusque
negata.*

ut jam taceam quod semper aliquid plenariæ libertati contrahentium & minoris emendi desiderio per monopolia detrahatur. Ne tamen plane *ἀμεθόδως* progredi videar, anteriori Dissertationis meæ parte casus proponam, magis publicas causas spectantes, posteriori vero, qui privatas potissimum concernunt.

Th. III.

Dicimus autem *Emtorem Invitum*, eum, qui, sine expressa sua ac specifica voluntate certis casibus, ad emendum, publica Principis vel legum auctoritate, compelli potest. Schilter. *Exerc. ad Pand. XVII. th. 34.* Neque hæc significatio in jure est infrequens. Ita minoribus, licet expressè non consentientibus, si velint in judicio comparere, etiam *invitis* curator adjungitur §. 2. *Inst. de Curat.* vid. Sylvest. Aldobrandin. *adhunc* §. 1. 2.

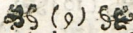

270
§. l. i. C. *Qu. hab. person. stand. in jud. legit.* Striv. *Synt. Civ. Exerc. XXXI. th. 7.* Similiter portio deficiens hereditatis, coheredi, qui vult hereditatem adire, ex quadam Juris necessitate etiam invito accrescit *l. un. §. 10. C. d. Caduc. tollend.* Ita porro solutione facta, etiam *invitus* liberatur *l. 23. ff. d. Solut.*

Th. IV.

Differt igitur Emtor Invitus à *Coactō*, quod hic vi quâdam externâ, eâque injustâ, ad faciendam emtionem compellitur, & hinc talis contractus actione vel exceptione metus rescinditur *l. 1. C. d. Rescind. Vend.* Iste vero ex justa causâ per internum aliquod obligationis principium & jussum Superioris, necessitate quadam morali adstringitur. *Grot. d. J. B. & P. L. II. cap. 12. §. 10. Pufend. d. J. Nat. & Gent. L. I. cap. 4. §. 10.*

Th. V.

Fundamentum hujus potestatis compellendi subditos etiam contra naturalem commerciorum libertatem, est *primò* Dominium Principis supereminens, quod is in casu necessitatis atque utilitatis, tum *privatæ* singulorum, tum *publicæ*

 (9)
 blicæ in personas ac bona subditorum exercet.
Pufend. de J. Nat. & Gent. L. VIII. cap. 5. §. 7.

Th. VI.

Capimus autem hic Dominium Eminens
 in sensu latiori, non solum quatenus pars est Ju-
 ris Majestatici, sed etiam pro omni potestate ex-
 traordinaria, quæ in casu necessitatis etiam à ma-
 gistratibus minoribus majestatem non habenti-
 bus in res ac bona suorum civium pro salute
 communi civitatis competit. Unde & hæc de
 pretiis rerum publice statuendi potestas, & co-
 gendi cives ad emendum, judici quoque infe-
 riori & magistratui oppidano rectè conceditur.
arg. l. 1. §. cura carnis. 12. ff. d. Offic. Præf. Urb.
Gomez. Var. Resol. Tom. II. cap. 2. n. 51. Molin.
d. J. & J. Tom. II. Tr. 2. disp. 341. n. 2. Nec ob-
stat l. 3. §. 1. ff. ad Leg. Jul. d. Annon. ibi: item
scripserunt: Jus non esse Ordini cujusque civita-
tis, pretium grani, quod invehitur, statuere; agit
 enim textus de potestate magistratus municipa-
 lis ordinaria, quippe quæ penes Principem tan-
 tum residet. *Stephan. Fagundetz. de Justitia L.*
s. cap. 37. n. 1.

Th. VII.

Alterum hujus potestatis fundamentum in

B

arqui-

æquitatis ratione consistit. Quia sc. æquum est, ut jus privatorum cedat totius populi commo- do, per *l. un. §. pen. C. de Caduc. tollend.* Hopp. *ad Inst. de His qu. sui vel al. Jur. §. 2.* Molin. *d. J. & F. Tom. II. Tr. 2. disp. 341. n. 1.*

Th. VIII.

Tertium deducimus ex nexu & officii so- cietatis, quo quisque civium ad usus publicos obligatur. Grot. *d. J. B. & P. L. 1. cap. 1. §. 6.* at- que inde communibus consiliis, operis ac facul- tatibus, publicæ necessitati pro se quisque ci- vium subvenire debet. Struv. *Dissert. de Anno- nia th. 23.*

Th. IX.

Hicce ergo præsuppositis, Regula superius allegata fallit primo: *si publice intersit aliquem emere*, qui calus tempore imminentis famis, at- que ingruente annonæ caritate existere potest, ubi magistratus subditos cogere potest, ut pro evitanda caristia sibi de necessario victu, aliisque vitæ subsidiis provideant. Struv. *Synt. Civ. Ex-erc. XXIII. th. 6.* Sichard. *ad l. 16. C. d. Jur. deli-ber. n. 2.* adeo ut etiam ad illas species in locis re- motis emendas, compelli possint. Ang. & Joan. de Platea *§. fn. Inst. de Donat.* Koeppen. *Part. I.*

Dec.

§§ (II) §§

Dec. 59. n. 18. Klock. d. Arario L. II. cap. 24. n. 4. Velasco d. Privil. Paupert. I. qu. 24. n. 6. Menoch. L. II. Conf. 137. n. 12. Knipschild. L. V. cap. 21. n. 26. seqq. Neque excusantur ulli privilegiati, etiamsi in domibus Principis vel alia ratione privilegiatis habitent. arg. l. i. C. Ut nem. lic. se excus. add. Peretz. ibid. n. 4. Hahn. ad b. t. n. 5. Joann. de Platea ad b. l. n. 1. Rol. ad Valle Vol. III. Conf. 80. n. 23. & seqq.

Th. X.

Insigne hujus rei exemplum deprehendimus Argentorati, ubi certo anni tempore publice indicitur omnibus, qui civitatem inhabitant, ut certum modiorum frumenti numerum emant, ad evitandam caristiam, teste Sichardo *ad l. 5. C. d. O. & A. n. 1.*

Th. XI.

Sicut è contrario magistratus prohibere potest, ne quis plus emat, quam sibi & suis sit necessarium, ut annona aliis sufficiat, neve res aliis reddantur cariores. Angel. in §. *fin. Inst. de Donat. Salic. in l. 1. C. d. Episc. Aud. Molina de I. & I. Tom. II. Tr. 2. disp. 341. n. 4.*

Th. XII.

Similiter propter imminentis belli aut ob-

B 2

sidio-

572

§§ (n) §

fisionis merum, possunt incolæ inviti compelli
ut sibi de necessario victu prospiciant, ne fame
magis, quàm hoste prematur civitas. Peretz. *in*
tit. C. Ut nem. lic. in coemt. spec. se excus. n. 34. Nec
quisquam rerum gnarus dubitabit, subditis im-
poni posse, ut arma & alia ad se defendendum
propellendumque hostem necessaria emant.

Th. XIII.

Pari modo ad comeatum militarem in-
struendum, possunt comparationes frumenti,
aliarumque specierum necessariarum, publicè
inungi, ut exercitui copia suppetat. Atque
hunc in sensum potissimum interpretanda Ana-
stasii Imperatoris sanctio de indictione Provin-
cialibus facta in *l. 1. C. Ut nem. lic. in emt. spec. se*
excus. & de munere sitocomie. Conf. Tulden. *in*
d. t. C. Eratque illud officium providendi de an-
nona militari olim apud Romanos penes varios
magistratus, prout Status aut ratio reipublicæ
exigere videbatur. Vid. *l. 2. §. 32. d. O. I. Panciroll.*
Not. Imperat. Occident. cap. 5. Struv. *Dissert. de*
Annona th. 8. & seqq. Sub Theodosio vero Im-
peratore & reliquis, cura hæc atque administra-
tio ad *Primipilum* pertinebat. *l. 6. C. Theod. de*
Cohortal. ibi: *Primipilaribus, qui ad pascendos*
milites,

§§ (13) §§

militēs, solenniter ad limes destinantur. Conf. Lipf. *de Milit. Rom.* L. II. Dial. 8. Veget. *de Re milit.* L. II. c. 9. Eandem quoque annonæ militaris provisionem apud Francos usitatam fuisse, docet Capitularium Regum Francorum L. III. cap. 14. ibi: *Ut secundum antiquam consuetudinem preparatio ad hostem indicetur & observetur, id est, victualia de marcha ad tres menses, & arma & vestimenta ad dimidium annum, quod tamen ita observari placuit, ut illis, qui de Rheno ad Ligurim pergunt, de Liguri antea ad tres menses computentur, & qui de Liguri ad Rhenum pergunt, de Rheno in antea ad tres menses victualia habere debeant.* vid. Stryck. *Dissert. de Milit. Imp.* cap. 1. th. 7. Sic ex Legibus quoque VVifigithorum L. 9. t. 2. §. 6. 7. constat, ad comites civitatum annonariæ rei curam interdum pertinuisse, & apud illas gentes per singulas civitates annonarios magistratus constitutos fuisse, qui militibus sine fraude annonam exhiberent. Conf. du Fresne *in Gloss. voc. annona.* Add. Ripa *de Peste* cap. 5.

Th. XIV.

Singularis quoque in Constitutionibus nostri Imperii annonæ militaris habetur ratio, quæ cura per constitutum annonæ Commissa-

B 3

rium

§§ (14) §§

rium seu *Profiant-Meister* exercetur. Conf. Reichs-Abschied zu Regensburg / *de Ann. 1566.* §. Als auch die Chur-Fürsten *ic. 59. & seqq.* It. *de Ann. 1530.* §. Ferner ist für gut angesehen 128. & aliis plerisque locis. Conf. Carol. a Mansfeld. *Magister milit. Tr. II. P. I. cap. un. §. ult.* Frommanni *Dissert. de Commissar. milit. cap. 3. n. 2.* Idem, quod haectenus ratione belli metus dictum, obtinet etiam tempore imminentis pestis, quo civibus suis imperare Magistratus potest, ut in tempore sibi de ligno, frumento, sale, farinâ, aliisque esculentis ad certum tempus prospiciant, ne his postea deficientibus, civitas vel tota vel pars ejus fame aliisque incommodis prematur. vid. *Leipziger Pest-Ordnung p. 67. Edit. Lüneb. Engelbrecht. Dissert. de Peste & jur. circa temp. pest. th. 12.*

Th. XV.

Secundo limitatur superior regula, *jure & favore Fisci, seu Ararii publici*, cujus quis intuitu quandoque potest ad emendum compelli. *Myensing. VII. Resp. 74. n. 45.* Licet enim regulariter nemo bona publica cogatur emere, ut fisco gratificetur. *Natta Conf. 500. Tapat. Decis. lib. IV. decis. 393. cap. 1.* Attamen hoc fallit, si favor fisci singularis concur.

§§ (15) §§

concurrat. Socin. Jun. *Volum. III. Conf. 76. n. 17.*
 Ita quis a fisco emere cogitur habente multum
 frumenti, quod non potest conservare. Ruland.
de Commissar. Part. IV. Lib. IV. cap. 7. n. 45. ne
 aliàs Magistratus in casu, quo fruges vilescent, à
 Reip. cura deterreatur, nec ejus labor ipsi sit dis-
 pendio, *arg. l. 1. C. d. cond. in publ. horr.* Gloss. *in*
l. un. C. ut nem. lic. in emt. spec. se excus. Ubi etiam
 Johann. de Platea refert, Bartolum sic consuluisse
 & practicasse. Prückn. *d. necess. vendit. th. 54.*

Th. XVI.

Ex eadem ratione notat Anton. Corset. *in*
 suis Singular. lit. F. Fiscum posse imponere ne-
 cessitatem subditis emendi frumentum corrup-
 tum. Conf. Tapat. *lib. IV. dec. 393. cap. 1.*

Th. XVII.

Ad reditus porro fiscales, vel per modum
 locationis conductionis, vel publicæ subhastat-
 tionis atque emtionis, prout regionis mos fert,
 redimendos, adigi vetus possessor potest, qui istos
 jure ac nomine fisci percepit, juxta famosam *l. Co-*
tem. 11. §. fin. ff. de Publican. & Vectig. Franch.
Dec. 123. Arismin. Tapat. *L. IV. Dec. 393. cap. 1.* Id
 quod tamen simpliciter accipiendum non est, sed
 tria concurrere debent requisita: (1.) ut illos non
 olim

olim aliquando, sed proxime redemerit, Brun-
nem. *ad d. l. ii. n. 4.* (2.) ut maximos fructus
inde perceperit. *Struv. Synt. civ. Exerc. XXXIX,*
tb. 37. (3.) ut pro futuro non reperiatur emtor,
qui tanti redimere velit. *Peregrin. de Jure Fisci.*
L. 6. tb. 5. n. 6. Uno vero ex his deficiente, illa
redimendi non obtinet necessitas. *Sande Decis.*
Frisic. L. III. t. 6. Def. 4. Atque de his casibus
textus interpretandi sunt in *l. 9. §. 1. ff. de Public.*
et Vect. l. 3. §. 6. ff. de Jur. Fisci, qui ut obstantes
alias allegari solent. *Conf. Zœf. b. t. n. 14. Mantic.*
de Tac. et Ambig. Convent. L. V. t. 3. n. 29.

Th. XVIII.

Neque tamen ad solam Cameram aut Fis-
cum Principis dicta Lex est restringenda, sed &
in aliis publicis redemptionibus redituum ac ju-
rium ad civitatem vel universitatem aliquam spe-
ctantium pertinet. *arg. Rubr. Cod. de Locat. præd.*
Civil. Carpz. Part. II. Const. 31. Def. 8. Hartm.
Pistor. Observ. 102.

Th. XIX.

Ex hoc capite fluit, quod utilitate publica
vel inopia fisci exigente, magistratus ordinare
possit, ut *panes, cerevisiam ac vinum* in opificio
publice hunc in finem exstructo, subditi coquant,
aut

§§ (17) §§

aut ibi saltem venditum recipiant atque emant.
 Cacheran. *Dec. 17. Kœppen. Parte I. Decif. qu. 59.*
n. 28. Add. Klock. de Ærar. L. II. cap. 2. § 26. n. 12.
 Quo pertinet, quod civitates quandoque pro-
 vinciarum metropoles dona habentes cerevi-
 sialia, jus coquendi & distrahendi cerevisiam ita
 sibi assignatum teneant, ut præter usum domesti-
 cum cerevisias coquere, pfannasque in eam rem
 braxatorias, **Brau-Pfannen** habere, reliquis
 prohibere possint provincialibus. Marquard. *de*
Jur. Mercat. Lib. IV. cap. 7. n. 48.

Th. XX.

Eundem ad modum Bornitius *L. II. de Ærar.*
cap. 2. censet: Principes *pannorum & sericorum*
texturam iis in locis, ubi ejusmodi artificia, ob
 materiæ vel artificum defectum, in singulorum
 usum non frequentantur, sibi vindicare ac sub-
 ditis ad emendum distribuere posse.

Th. XXI.

Deinde *cupri, ferri, aliasque officinas, Kupf-*
fer- und Eisen-Hammer &c. sibi quoque reser-
 vare possunt Principes, si maximos sumtus re-
 quirant, in iis præsertim locis, ubi abundantia
 horum metallorum & penuria lignorum existit,

C

ita.

272
§§ (18) §
ita ut his privatorum non sufficiant facultates.
Klock. *de Aerar. L. II. cap. 26. n. 12.*

Th. XXII.

Sic *ius emendi vendendique lupuli* den
Hopffen-Kauff und Verkauf in Silesia solus
sibi vindicat Senatus Vratislaviæ. Klock. *de Aerar.*
L. II. cap. 26. n. 12. Et in Comitatu nostro
Schvartzburgico Civitati Königsee / monopo-
lium polentæ conficiendæ & vendendæ, das
Malzmachen und Malz-Handel / intra cer-
tum districtum nomine privilegii est concessum.
B. Dn. Fritsch. *d. monopol. cap. 10. n. 78.*

Th. XXIII.

Pariter & subditis interdici potest, ne extra
fines territorii *Sal* emant, sed ex publica illud
clausura, mercantiæ salis destinata, comparent,
Fachin. *Vol. I. Conf. 6. n. 7.* idque tunc maxime
si ex ordinatione ejusmodi privatis vel nihil vel
parum præjudicetur, Petr. Surdus *L. III. Conf.*
321.

Th. XXIV.

Id tamen nihil novi, cum jam olim *Sal*
emere singuli à Salinarum conductoribus coa-
acti fuerint, uti proditum est Arcadii & Honorii
Constitutione in *l. II. C. d. Vectigal*, ibi: *Si quis*
sine

§ (19) §

sine persona mancipum, (id est salinarum conductorum) sales emerit, vendere tentaverit, sive propria audacia sive nostro munitus oraculo: sales ipsi, una cum eorum pretio, mancipibus addicantur. Unde in libris quoque Feudorum Regalia inter salinarum redditus computantur. Tit. Quae sint Regal. Conf. Cujac. L. III. Observ. 31. Rosenth. de Feud. cap. 5. Conclus. 40.

Th. XXV.

Ita hodie adhuc Rex Galliae in sale exercet monopolium, referente Marquard. Frehero. *de Monet. fol. 48.* exstructis in regia variis horreis quibus sal reconditur, & poena capitis in eos, qui aliunde quam ex istis horreis sal emerint, sancita, si Thuno credimus, *L. V. Histor. fol. 158.* Idem obtinere in Flandria, Anglia, Tartaria, Bavaria, aliisque locis, scribit Müller. *Pract. March. rerum forens. Resolut. 107. n. 6. cum Dd. alleg.*

Th. XXVI.

In Italia quoque monopolia in sale vendendo licite exerceri, testis est Stracha *de Mercat. Part. IV. n. 30. & seqq.* Atque speciale Bononiensis civitatis capitulum allegat Caphal. *lib. IV. Conf. 529. n. 82.* quod non liceat emere sal, praeterquam a conductoribus Datii salis, & quod

C 2

nemo

nemo audeat ire extra comitatum Bononiæ, ad emendum aliquam quantitatem salis, & illam convehere ad comitatum & civitatem Bononiæ, sub poena certa statuta.

T. XXVII.

Salis porro venditionem in multis Nova-Marchiæ locis penes Senatium esse, dicit Kœppen. *Decif. Part. I. qu. 59. n. 28.* Id tamen hodie aliter se habere, & commercium salinarium Electorem Brandenb. sibi tanquam regale vindicasse, lege publica desuper per omnes provincias ac circulos cum consensu ordinum suorum promulgata, scribit Frider. Muller. *Practica Marchica, rer. Forensium Resolut. 107. n. 8. seqq. quem vide.* In Germania communiter usitatum esse, daß den **Salz-Kauf die Städte haben/ und nicht die Dörffer/** observat Klock. *de Ærar. lib. II. cap. 9. n. 15.*

Th. XXVIII.

Huc referri potest, commercium lapidum molendinariorum, nec non vitrorum vendendorum. Muller *d. l. n. 14.* item chartæ certo signo notatæ **Stempfel-Papier/** ad negotiorum validitatem a contrahentibus vel aliquid gerentibus adhibendæ, idque pro cujuslibet negotii qualitate

§§ (21) §§

tate, majori vel minori pretio seu taxa emendæ, prout mandata diversorum Regum, Electorum ac Principum hanc in rem extant. Vid. Frider. Jacob. Bartholdi *Exercit. de chart. signat. an. 1690 edit.*

Th. XXIX.

Incendiorum quoque avertendorum cura ac ratio, omni tempore in quavis bene constituta Republica pro parte salutis publicæ tuendæ fuit habita, *l. nam salutem reip. 3. §. ut curam. 4. ff. d. Offic. Pref. Vigil.* Quid ergo mirum, si Magistratus mandatis subditi adstringantur ad organa antipyrica, seu instrumenta compescendæ & extinguendæ flammæ apta, **Feuer-Rüstung/** comparanda? Ejusmodi recensentur *d. §. 4.* videlicet hamæ diruendis ædificiis paratæ, **Feuer-Hacken** ac dolabræ; nos addimus scalas ad justam altitudinem adscendentes, & rotulis innitentes, ad elevandum retrahendumque commodas, siphones varii generis, **Wagen-Schlangen-Hand-Sprizen/Wasser-Ruffen/** lederne Eimer *ic.* Supervacuum duco enumerare hic Ordinationes, quæ ejusmodi instrumenta in promptu habere poscunt; vix enim dabitur Principatus, Comitatus vel Respublica bene constituta, quæ suis

C 3

de hoc

de hoc non prospectum velit: & novimus in patria nostra non aliter conferri jus civitatis, nisi in patria nostra non aliter conferri jus civitatis, nisi in civem recipiendus urnam scorteam, eimen ledernen Eimer/ emat, & ad ædes civitatis publicas, ubi ejusmodi instrumenta asservari solent, deferat. Alibi quoque ejusmodi præstatio ab illis exigitur, qui ordinem seu collegium braxatorum ambiunt, *Es wird keiner zum Bierbrauer auf und angenommen/ er habe denn eine Hand Spritze und ledernen Eimer geschafft.*

Th. XXX.

Hæc ipsa igitur publicè emendî necessitas incumbit subditis, quippe qui pro officio sociali, quo Reipublicæ sunt obstricti, non minus corpore suo, quam bonis ac facultatibus eidem prodesse debent, *arg. l. 2. pr. in fin. ff. ad Leg. Rhod. de factu.* Koeppen. *Part. I. Decif. 59. n. 9.*

Th. XXXI.

Nihil autem inreresse putamus, an quidam ratione personæ sint subjecti, an saltem quoad rerum suarum possessiones. Etenim & illos pro ratione emolumentî & fructuum, quod ex iis rebus percipiunt, ad emendum compelli posse, ra-

se, ratio Juris postulat, *arg. l. i. l. 6. C. de Omni Agro deserto.* Joann de Platea *ad tit. C. Ut nem. lic. in Emt. spec. se excus. n. 1.* Jus tamen cogendi subditos ad sal emendum, vel alia victualia comparanda, non esse coharens territorio atque rerum possessionibus, sed subditorum solum personis incumbere, asserit Andr. Alciat. *lib. IX. Respons. 45. lit. F.*

Th. XXXII.

Præterea quisque civium obligatur, pro ratione census ac quantitatis patrimonii sui, in communi illa necessitate reipublicæ subvenire. Pacian. *Cons. 7. n. 19.* Joann. de Platea *ad tit. Cod. Ut nem. lic. se excus. n. 3.* Hoc tamen cavendum, ne Princeps vel Magistratus, qui monopolium salis exercet, subditos pro numero capitum ad emendum compellat, quoniam id injustum & mortale peccatum esse, monet Muller. *d. Resol. n. 7. ex Ripa & aliis.*

Th. XXXIII.

Extraneis ergo potestati aut Jurisdictioni Principis jubentis non subjectis, hæc imponi necessitas haud potest, quia scilicet per modum imperii civilis exercetur, quod in extraneos non com-

872
§ (24) §
competit. vid. Petr. Surd. l. III. Conf. 321. Grot.
de J. B. & P. l. II. cap. 14. §. 8.

Th. XXXIV.

Atque hæc ipsa coemendi necessitas non tantum ad frumenta in privatum aut publicum usum comparanda pertinet, sed & ad res alias, quibus vitæ ac publicæ necessitatis ratio indiget. Peretz. in t. Cod. Ut nem. lic. in Emt. spec. n. 5. Et ad eas res præcipue, quæ in loco reperiuntur, atque ibi natæ sunt, secus in iis, quæ foris adportantur & alibi creverunt. arg. l. 3. §. 1. ff. ad Leg. Jul. d. Annon. Peretz. ad tit. Cod. Ut nem. lic. in Emt. spec. se excus. n. 9. Nisi hæc ipsa apportatio ob publicam proprii territorii inopiam facta fuerit.

Th. XXXV.

Hactenus vero tradita potestas Principis civiliter est exercenda, ne alias in despoticum quendam degeneret dominatum. Atque ideo taxa ac specierum pretium immodice statuendum non est, arg. l. 1. §. 2. C. Ut nem. lic. in Emt. spec. se excus. sed justum pretium constitui debet, Es wird Brod / Bier und Fleisch von der Obrigkeit geschâzet. Köppen dec. 59. n. 7. Illustr. Dn. Stryck. d. salut. publ. cap. 2. n. 98. Dispen-

§§ (25) §

pendia tamen ac damna in talium coacervatione vel coëmptione specierum facta, simul computantur. Peretz. *in d. t. Cod. Ut nem. lic. se excus. n. 12.* Atque in hunc sensum textus est explicandus in *l. 3. pr. ff. ad Leg. Jul. d. Annon.* ubi Imperatores Antoninus & Verus Augusti, in hæc verba rescripserunt: *Minime equum est Decuriones civibus suis frumentum vilius quam annonæ exigat, vendere.* Quod assertum iisdem verbis repetit Marcianus in *l. 8. ff. Ad Municip.* nisi singularis publicæ necessitatis ratio postulet, quod Paulus confirmat in *l. 5. §. 1. ff. de Administr. rer. ad Civit. pertin.*

Th. XXXVI.

Id ipsum denique, quod ex fiscalibus istis venditionibus à subditis redigitur, non in privatam Principis luxum, sed publicam reip. utilitatem est impendendum.

Th. XXXVII.

De officiis publice collatis quæritur? an compelli possint officiales à Principe, ut illa noviter certa collata pecunia redimant? Qui mos in Gallia potissimum obtinet, & nunc in Germania non adeo est incognitus. Neque illum ju-

D. stitua

stitiæ distributiæ aduersari arbitramur. Conf.
Klock. de *Contribut. cap. 1. n. 381.*

Th. XXXIIX.

Ulterius hic inquirendum: An subditi cogi possint, ut loca publica inculta emant, quo inædificentur, aut ad culturam redigantur, ut inde fisco tributum suum pendatur atque vectigal augeatur? Quod affirmandum putamus ob *l. 1. § 1. 6. C. de Omni agro deserto.*

Th. XXXIX.

Potest autem Princeps non circa personas ementium solum, sed & circa rerum venalium pretia, ex iusta causa statuere, ne minoris aliquid ematur. *arg. l. 1. pr. ff. ad Leg. Jul. d. Annona.* Id quod etiam contingit accisa rei venali imposita.

Th. XL.

Nec non circa locum rerum venalium Princeps potest statuere, ut in hoc vel illo loco jus emporii habeatur, nec alibi ematur, qua de re casus notabilis extat in *cap. significante. 69. X. de Appellation.* ubi Decanus & Capitulum agebat contra Episcopum Aurelianensem actione confessoria, sibi jus esse, ut carnes alibi non venderentur, quam in certo loco, qui erat Capituli,
Conf.

35 (27) 58
 Conf. Sichard. *in l. Un. Cod. de Monop. n. 7.*
Et seqq.

Th. XLI.

Emendi vero hæc necessitas cessat, cessante
 ratione publica, causa scilicet calamitatis com-
 munitatis sublata, *arg. l. 2. C. Ut nem. lic. in Emt.*
spec. se excusf. nec non per ea, quæ tradit Decius
Conf. 335. & Cravetta Vol. I. Conf. 95.

Th. XLII.

Ipse præterea *Fiscus ad emendum quando-
 que compelli potest.* Cujus specialis casus Cra-
 vetta *Conf. 128. in fin.* mentionem facit, videli-
 cet, quod Fiscus feudo forte confiscato, illud sibi
 retinere nequeat, sed, licet sit hereditarium, te-
 neatur tamen privatum rursus de illo investire,
 qui ad servitia præstanda paratus sit; vel si hoc
 facere nolit, teneatur aut vendere utile domi-
 nium, vel *emere directum* à Domino feudi. Vid.
 Tusch. *Conclus. pract. voc. Emere n. 6.* Verum
 hoc indistincte capiendum non est: Cum enim
 feuda alias in bonorum confiscationem non ve-
 niant, Struv. *Synt. Feud. cap. 15. th. 10. n. 4.* eum
 ad casum hoc erit restringendum, quando sin-
 gularibus pactis aut statutis tale quid fuerit in-
 ductum.

D 2

Th.

A causis publicis progredimur ad privatas, non minus enim circa illas casus quosdam exceptos reperire licet. Atque isti huc imprimis spectare videntur casus, quibus *ob testatoris dispositionem heres interdum emere tenetur*. Quamquam enim adeundo hæreditatem heres sponte voluntati se subijciat testatoris, ut ita Emptor Inventus non videatur *l. si ab eo. 7. C. d. liber. caus.* attamen cum hoc ipsum inter actiones quodammodo mixtas referri queat, quæ non sunt absolute spontanæ, ideo quoque ad hunc censum eas reducere, non est cur dubitem.

Th. XLIV.

Potest autem hoc fieri per dispositionem testatoris vel expressam, vel tacitam. De expressa loquitur textus in *l. 66. de Legatis 1.* ibi enim Gajus Jctus inquit: *Et si equo pretio emere vel vendere heredem suum jusserit testator, adhuc utile legatum est.* Potest enim interessè legatarii, ut fundus ab herede ematur, quem casum notat Jctus in *d. l. 66.* verbis sequentibus: *Quid enim, si legatarius, à quo emere fundum heres jussus est, cum ex necessitate eum fundum venderet, nullum inveniret emptorem?* Et quidem potest

§ (29) §

Potest à testatore pretium vel certum assignari, vel nullum. *arg. l. 49. §. pen. & ult. de Legat. 1.* Frantzk. *ad Pand. tit. d. Contrab. Emt. n. 85.* ita, ut heres etiam ultra verum rei pretium ad emendum damnari possit. Neque beneficium legis 2. *C. de Rescind. Vend.* hoc casu procedet, quia legatarius superfluum non ut pretium recipit, sed ut legatum. Et quamvis in dicto textu dicatur *aquo pretio*, hoc tamen pertinet ad illud, ut ne minoris à testatore taxari possit. Verum intercidit hoc legatum, si rem suam legatarius nolit vendere: Testator enim in hoc heredem quidem gravare potest ad emendum, non autem legatarium ad vendendum, ne alias legatum, quod in legatarii favorem introductum est, in ejus odium detorqueatur. *arg. l. 6. C. d. LL.*

Th. XLV.

Tacita testatoris dispositio eo casu fieri intelligitur, si res aliena legata fuerit, eo ipso enim jubere testator existimatur, ut heres eam redimat, & legatario præstet. In quam sententiam textus extat in §. 4. *Inst. d. Legat.* ubi Imperator: *Non solum autem testatoris vel heredis res sed etiam aliena legari potest, ita ut heres cogatur red-*

D 3

imere

imere eam & præstare: vel si eam non potest
redimere, aestimationem ejus dare.

Th. XLVI.

Non tamen nimis magno pretio redimere
rem tenetur, sed tanti, quanti reverà valet, *arg. l. x.*
§. 16. ff. ad Sct. Trebell. vel juxta pretium vulgare
atque forense. *l. pretia rerum. 63. ff. ad Leg. Falcid.*
l. 33. ff. ad Leg. Aquil. vel juxta pretium, quod in
ista provincia, ubi res sita, obtinet. *arg. l. 2. C. Ut
nem. lic. in emt. spec. se excus.* Dinnerus *de justo
rerum pret. qu. 2.* Neque heres multo pluris
emens, ratione excessus detractioe L. Falcidia
uti potest, sed illud, quod amplius ultra verum
pretium solvit, suæ imputet facilitati. *l. Alienus
fundus. 61. ff. ad L. Falcid.*

Th. XLVII.

Procedit autem hoc ipsum eo solum in casu,
si defunctus sciebat alienam rem esse, d. §. 4. Inst.
d. Legat. neque enim is in dubio heredem gra-
vare voluisse censetur. Conf. Schneidew. *ad d. §.*
n. 6. Eamque scientiam Legatarius probare de-
bet, partim, quia intentionem suam in ea fundat,
partim, quia heres juris juvatur præsumptione, ad-
eoque onus probandi in adversarium devolvi-
tur. *Mantic. de Conjectur. ult. vol. l. 9. t. 9.* Struv.
Synt.

§§ (31) §§

Synt. Civ. Excerc. 35. th. 14. Cæteroquin potest hoc probari ex circumstantiis, v. g. si rei legata possessio sit apud tertium. *Christin. Decif. Belgic. L. IV. Dec. 32. n. 5.*

Th. XLVIII.

Si vero id ignorabat testator, & rem habebat pro sua, regulariter non valet legatum, quemadmodum patet ex *l. 67. ff. §. 8. de Legat. 2.* ibi: *Sin rem tuam, quam existimabam meam, te herede instituto, Titio legem: non est Neratii Prisci sententia nec Constitutioni locus, qua cavetur, non cogendum præstare legatum heredem, nam succursum est heredibus, ne cogentur redimere, quod testator suum existimans reliquit, sunt enim magis in legandis suis rebus, quàm in alienis comparandis & onerandis heredibus faciliores voluntates.* *Conf. Menoch. de Presumpt. Lib. IV. Pres. 116. n. 36.* Hoc ipsum tamen insigniter limitatur, si legatarius sit persona testatori conjuncta, quo casu ignorantia non nocet testatoris. Sic enim expresse rescribit Alexander Imperator in *l. 10. C. de Legat. Cum alienam rem quis reliquerit, si quidem sciens, tam ex legato quàm ex fideicommissio, ab eo, qui legatum vel fideicommissum meruit, peti potest. Quod si suum esse,*

puta-

§§ (12) §§

putavit, non aliter valet relictum, nisi proxime
 persona, vel uxori, vel alii tali persona datum
 sit, cui legaturus esset, etsi scisset, rem alienam esse.
 Add. Matthæi de Success. cap. 9. Dec. 6. Gometz
 L. I. Var. Resol. 12. n. 13. Dicitur autem hic per-
 sona conjuncta, uti constat ex textu, non solum
 ea, quæ naturali ratione atque sanguine jungitur,
 sed etiam illa, quæ matrimonio aut singulari alia
 affectione defuncto fuit intimior. Brunnem. ad
 d. l. 10. C. n. 2. Menoch. L. IV. præf. 116. n. 18. Pa-
 riter huc referunt Interpretes legatum piæ
 causæ relictum, ita, ut nec ignorantia testatoris
 impediatur, quo minus id ex præsumta ejus volun-
 tate valeat. Sichard. in l. 10. C. de Legat. num. 10.
 Carpz. VI. Resp. 28. n. 10. Deficit tamen hæc
 benevola testatoris præsumptio, si heres quoque
 arcta propinquitate testatorem contingat, atque
 tunc petitio nulla est, nisi scientia probetur testa-
 toris. arg. l. 77. §. 8. de Legat. 2. Brunn. ad d. l. 10.
 C. n. 3.

Th. XLIX.

Nec a scopo nostro alienum existimamus
 dispicere, an hodie ex pacto nudo de re emenda,
 contractu nondum perfecte celebrato, oriatur
 obligatio, & promittens præcise compelli possit
 ad emen-

§§ (33) §§

ad emendum. Negant hoc Everhard. *Vol. II. Conf. 5. n. 13.* Natta *Conf. 484. n. 14.* & rectè. Namque hoc casu nondum perfecta intentio censetur paciscentium de se obligando, nisi contractu plenariè celebrato. Tessaür. *Dec. 233.* Boër. *Dec. 48. n. 11.* Conf. Mudæus *de Contract. tit. de contrab. emt. cap. 2. n. 2. & seqq.* Ad interesse tamen inde actio datur, modo illud pactum delibato fuerit initum, & actor speciatim aliquod interesse probare queat. Richter. *Dec. 83. n. 82.* Frantzk. *de Laudem. cap. 14. n. 87. & seqq.*

Th. L.

Hæc quoque occasione operæ pretium erit considerare: An ille, qui artificis operam conduxit, ut is certam speciem conficeret, eam postea confectam ab eodem emere cogatur? Quod pariter negandum existimamus; Cum enim ad substantiale emtionis merx certa requiratur ac determinata, hæc vero non adsit, specie nondum confectâ, facile hinc patet, emtionem perfectam non esse, nec validam ad emendum producere obligationem. *arg. §. 4. Instit. de Loc. Cond. l. 2. §. 1. ff. Eod. Struv. Syntagm. Civ. Exerc. XXIV. th. 8.*

E

Th. LI.

Ex quadam porro rerum ac jurium inter se
 connexione, Emens partem fundi, qui pro in-
 diviso cum altero possidetur, compellitur etiam
 emere alteram partem, quæ postea in judicio
 communi divid. venditori fuit adjudicata, si
 commodam scilicet non recipiat divisionem,
 probantibus id Interpretibus ex *l. Julianus. 13. §.*
idem Celsus. 17. ff. d. A. E. V. Idemque juris est
 in debitore, qui ratam suam pignori dedit, nam
 & hic rem integram tenetur redimere, si tota
 res interim creditori fuerit adjudicata. Claro
 utrumque textu id dilucidatur in *l. 7. §. 13. ff. com-*
mun. div. ubi casum ita profert ac decidit Ul-
 pianus: *Si debitor communis prædii partem pignori*
dedit, & a domino alterius partis provocatus cre-
ditor ejus, aut ab alio creditore alterius debitoris,
licendo superavit, & debitor ejus, cui res fuit ad-
judicata, velit partem sui prædii recuperare, solutio
eò, quod ipse debuit, eleganter dicitur, non esse au-
diendum, nisi & eam partem paratus sit recuperare,
quam creditor per adjudicationem emit. Nam
& si partem vendideris rei, & prius quam tra-
deres emtori, communi dividundo judicio provo-
catus fueris, aliaque pars tibi adjudicata sit, con-
sequen-

§§ (35) §§

sequenter dicitur, ex emto agi non posse, nisi totam rem suscipere fuerit paratus: quia haec pars beneficio alterius venditori accessit. Quinimo etiam ex vendito posse conveniri emtorem, ut recipiat totum. Hujus proinde decisionis fundamentum, est jus quoddam accrescendi, quod licet ordinarie in contractibus locum non habeat, ex singulari tamen ratione hoc casu obtinet, annotante Gothofredo ad l. 64. ff. de contrah. emt. lit. T. Partim ne rursus ad communionem invitatus trahatur venditor, qua antea per alienationem fundi communis se abdicavit. arg. l. fin. C. d. commun. divid. partim ne ita rei possessio cum ipso possessorum dividatur incommo- do. Conf. Tiraquell. de Retr. Consangu. §. 23. glossa 2. n. 5.

Th. LII.

Huc pertinere arbitror, si quis sibi & tertio emit, contractus in persona ementis consistit in solidum, ut ille etiam iudicio emti ad totam rem emendam invitatus compelli queat, cum adjectio extranei sit inutilis, & obligationis principium ab ipsis contrahentibus initium capere debeat. l. quaecunque. II. ff. d. O. & A. l. stipulatio. 38. §. 6. ff. de Verb. Oblig. Conf. t. tit. Cod. Si quis alter. vel sibi sub alter. nom. vel al. pecun. emer. Quod

E 2

idem

102

§ (16) §

idem Javolenus l. 64. ff. de contrab. emt. perspicuis his innuit verbis: *Fundus ille est mihi & Titio emtus. Quero, utrum in partem, an in totum venditio consistat, an nihil actum sit? Respondi: Personam Titii supervacuo accipiendum (puto:) ideoque totius fundi emtionem ad me pertinere.* Groenwegen b. l. quidem textum hunc moribus abrogatum esse autumat, sed rectius contrariam tuetur sententiam Brunnem. ad b. l. in fin. Idque ex ipsa contractus natura faciliori negotio liquet: Videtur enim venditor presentis atque contrahentis emtoris secutus fidem, nec pro parte, sed in solidum, fundum vendidit, unde contra intentionem suam non debet in diversos emtores distrahi, aut incertam personam tertii, cujus intuitu forte venditionem non fecit, admittere, aut licet admiserit, non tenetur tamen ad correalem obligationem, quae ex ipso contractu individuo quemlibet obligat in solidum.

Th. LIII.

Consimilis quodammodo casus in Jure retractus occurrit. In hoc enim si plures Retrahentes gradu pares concurrant, omnes recte quidem ad retractum admittuntur, Carpzov. P. II. Const. 31. Def. 10. At si unus saltem ex his jure

§§ (37) §

suo uti velit, invito possessore non admittitur, ut rem pro parte emat seu retrahat, sed is totam rem in solidum emere cogitur. Richt. Dec. 76. num. 18. Neque obscura hujus sanctionis est ratio: cum enim retrahens contractum cum emtore celebratum in omnibus partibus adimplere teneatur, utique & totam rem, quam accepit emtor, non partem tantum recipere cogitur. Struv. *Synt. Civ. Exerc. XXIII. tb. 63.* Nec distingvendum arbitror, an res sit dividua, an individua: objecti enim conditio, naturam non immutat retractus. Conf. Rennem. *Jurisprud. Rom. Germ. Membr. 3. Disp. 33. tb. 14.* Ob quam eandem causam, si quis universum patrimonium vendiderit, & in hoc quædam extent avita, ad illa sola retrahenda consanguineus non admittitur, sed simul & reliqua invitus etiam redimere compellitur. Conf. Curt. *Tom. I. Conject. 38.* Coler. *Dec. 229. n. 2.*

Th. LIV.

Cogitur nonnunquam Emtor intra certum temporis spatium emtionem perficere, ita ut post illud effluxum amplius non admittatur. Cernitur illud in ipso, de quo jam actum fuit, jure retractus gentilitio, quippe quod consanguineus,

E 3

neus,

neus, cui retrahendi facultas conceditur, intra
 anni spatium exercere, adeoque pretium emtio-
 nis actu offerre, aut recusatum rite deponere
 cogitur, ni jure suo privari velit. *Gail. lib. II.
 obs. 19. Reinking. d. retract. qu. 7. Berl. p. II. concl.
 40.* Idque tempus statim à facta venditione
 computatur, licet res nondum sit tradita. *Carpz.
 p. II. Const. 32. def. 3. Vultej. lib. I. d. feud. cap. 11.
 n. 108. Richt. dec. 76. n. 144.* Aliud exemplum
 emtoris ad certum tempus adstricti occurrit in
 redemptione subselliorum ecclesiasticorum, de
 quibus in *Ordin. eccles. Elect. Sax. art. gen. 36. pr.*
 disponitur, ut heredes defuncti ab intestato ve-
 nientes, quibus prælatio & jus protimiseos in
 his templorum subsellis concessum est, intra
 quatuor septimanas ab obitu defuncti aut abitu
 possessoris numerandas, redimant, aut si id facere
 neglexerint, jure suo excidant. Idque repetitum
 in *Decret. Synod. gen. §.* his verbis: Wenn sich
 Stände durch Absterben und Abzug derer/
 so sie betreten und besessen haben / erledigen/
 so sollen die nächsten Erben solche innerhalb
 4. Wochen / bey Verlust derselben zu lösen/
 und der Kirchen das Geld zu entrichten schul-
 dig und pflichtig seyn. Conspirat cum hac
 Ordi-

§§ (19) §

Ordinatione Decret. Synod. Anno 1624. § Wenn
sich auch ein Kirchen-Stuhl erlediget / so sol-
len die nächsten Erben innerhalb 4. Wochen
bey Verlust denselben zu lösen / und das Geld
denen Kirch: Vätern zu entrichten schuldig
und pflichtig seyn. Add. Carpz. Jpr. Conf. lib.
II. def. 360. Linck. d. jur. templ. cap. 5.

Th. LV.

De illo denique quæri potest: An quis commi-
serationis ratione, & jure dandæ eleemosynæ com-
pelli possit, ut v. g. à paupere emat opera manua-
lia? Quod affirmamus, si nimirum casus adfit
necessitatis. arg. Can. pasce fame. Dist. 86. Panor-
mit. in cap. IX. de Emt. Vend. n. 7. & seqq. Ipsa
enim humanitatis ratio, quæ nos ad eleemosy-
nas dandas obligat, licet jus aliquod imperfe-
ctum involvat, tamen tempore necessitatis in jus
perfectum transmutatur, ad quod aliquis
extraordinario judicis officio cogi potest. Add.
Covarruv. L. III. Resol. cap. 14. n. 5.

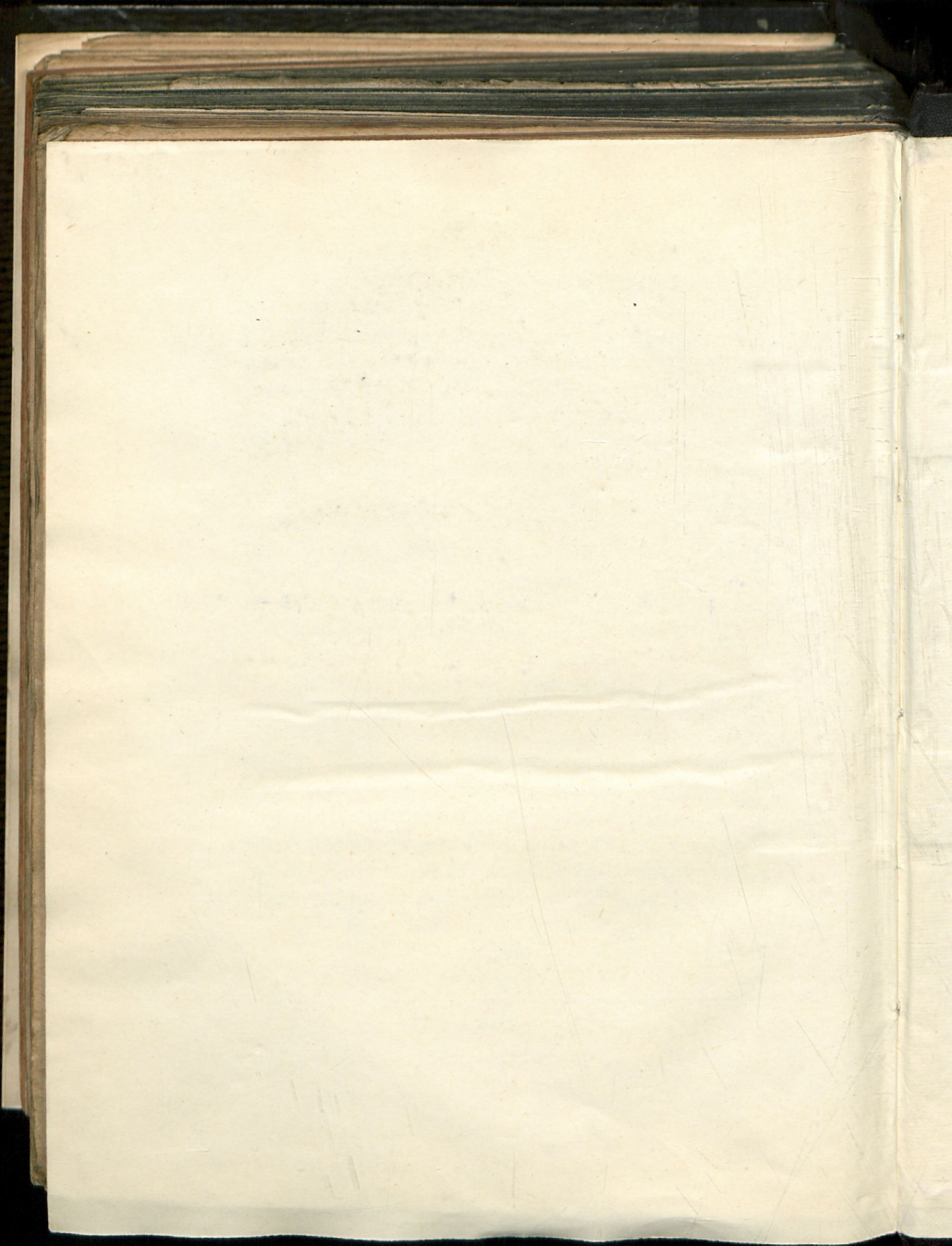
Th. LVI.

Coronidis loco de remediis quoque contra
Ementorem invitum competentibus, aliquid mo-
nendum. Mandata enim publica, quibus emen-
di necessitas subditis injungitur, aut mulctam seu
pœnam

pœnam quandam in transgressores statuunt, aut nullam. Illo modo Advocatus fisci, seu alius ad hoc constitutus, necesse habet, ut judici transgressionem mandati denunciaret, simulque contra legem quid factum fuisse probet, quo peracto atque causa de simplici & plano cognita, pœna in sanctionibus statuta à iudice contra transgressorem decernitur. Oldendorp. *Clas. Act. 7. in. Introd.* Hoc vero casu, Fiscalis iudicem implorat ut transgressor, ad observantiam legis adigatur, & tunc iudex imploratus officium suum absque sufflamine longo interponere tenetur, mediante mandato sine clausula, quia est factum à Principe prohibitum, atque sicubi illud perpetratum, absque ulteriori cognitione sententia fertur. Ord. Cam. *Part. II. Tit. 25. princ. vers.*
Es wäre denn. Gail. *I. Obs. 13. n. 3.* Cæterum quæcunque remedia emtori ratione rerum emtarum contra venditorem competunt, eadem huic quoque contra illum dantur. Vid. Petr. Muller, *ad Struv. Exer. XXIII. th. 113.*

S. D. G.

Jena, Diss., 7707 W-Z

ULB Halle

3

004 548 876

f
sb.

1018

Bri-17. num. 17. ~~28.~~ 28.

22, L. D. B. V. 1707, 29^a

14

EMTOR INVITUS,

Käuffer wieder seinen Willen/

QUEM

DIVINA ANNUENTE GRATIA

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DN. GVILIELMO HENRICO,

DVCE SAXONIAE, IVLIAE, CLIVIAE, MONTIVM,
ANGARIAE ET VVESTPHALIAE, &c. &c.

IN ALMA SALANA

SUB PRAESIDIO

VIRI ILLVSTRIS atque EXCELLENTISSIMI
DOMINI

CHRISTIANI WILDVOGELII,

*Acti, Consilarii Saxo-Isenacensis Intimi, Curiae Provinc.
& Scabinat. nec non Facult. Jurid. Assessoris Gravissimi Jur. Publ.
& Fend. Itemque Cod. & Novellar. Antecessor.*

Ordinarii Celeberrimi,

DOMINI PATRONI AC PRAECEPTORIS
SUI AETATEM DEVENERANDI,

D. 3. Dec. A. MDCCVII.

In Auditorio Jureconsultorum, publicæ Eruditorum
Disquisitioni sistit A. & R.

CHRISTIANUS LUDOVICUS VVERNERUS,
Schvartzburgicus.

IN ENAE,
CHALYBE MVLLERIANO.

